

Date: 17th June-2025

TALABALARDA FUQAROLIK POZITSIYASI VA VATANPARVARLIK ONGINI RIVOJLANTIRISHNING SAMARALI METODLARI

Nurulloyev Bekzod Husniddin o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti magistri

Annotatsiya: Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalari talabalarida fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish va vatanparvarlik ongini yuksaltirishda samarali metodlarning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida vatanparvarlik tarbiyasini olib borishning amaliy yo'llari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Vatanparvarlik, fuqarolik pozitsiyasi, talabalar, tarbiya, metodlar, oliy ta'lim, milliy g'oya.

Annotation: This article highlights the importance and role of effective methods in shaping civic position and enhancing patriotic consciousness among students of higher education institutions. It also analyzes practical approaches to fostering patriotism based on modern pedagogical strategies.

Keywords: Patriotism, civic position, students, education, methods, higher education, national idea.

Kirish

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasining taraqqiyot yo'lida eng muhim ustuvor vazifalardan biri – har tomonlama yetuk, ma'naviy yetuk, fuqarolik pozitsiyasiga ega bo'lgan yoshlarni tarbiyalashdir. Ayniqsa, oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan talabalarda vatanparvarlik tuyg'usi, milliy g'urur, fuqarolik burchi va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirish dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda. Ushbu jarayonda pedagogik jarayonni to'g'ri tashkil etish, zamonaviy metodlardan foydalanish muhim ahamiyatga ega.

Fuqarolik pozitsiyasi va vatanparvarlik ongining mazmuni

Fuqarolik pozitsiyasi – bu shaxsning ijtimoiy hayotdagi faol ishtiroki, davlat va jamiyat oldidagi burchini anglash va unga nisbatan mas'uliyatli munosabatda bo'lishidir. Vatanparvarlik ongi esa – yurtga bo'lgan sadoqat, milliy qadriyatlarga hurmat, ajdodlar merosiga e'tibor va Vatan oldidagi burchni sidqidildan ado etishga intilishdir.

Ushbu tushunchalar yoshlarda faqat nazariy bilimlar orqali emas, balki amaliy faoliyat, shaxsiy tajriba va ichki motivatsiya orqali shakllanadi.

Fuqarolik va vatanparvarlikni rivojlantirishda samarali metodlar

Oliy ta'limda talabalarning fuqarolik pozitsiyasi va vatanparvarlik tuyg'usini rivojlantirishda quyidagi metodlar eng samarali deb hisoblanadi:

- Interaktiv metodlar (debat, bahs-munozara): Talabalar ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy mavzularda o'z fikrlarini asoslab ifoda etishga o'rganadi.
- Loyihaviy ta'lim: Vatan tarixiga oid tadqiqot loyihalari, milliy qahramonlar hayoti asosida loyiha tayyorlash orqali amaliy ishtirok ta'minlanadi.

Date: 17th June-2025

- Simulyatsion o'yinlar va rolli o'yinlar: Talabalar o'zlarini turli ijtimoiy rollarda tasavvur qilib, fuqarolik pozitsiyasini shakllantiradi.
 - Yurtsevarlikka oid ekskursiyalar, muzey va tarixiy joylarga tashrif: Bu metod milliy qadriyatlarga hurmatni oshiradi.
 - Ko'ngilli ijtimoiy loyihalarda ishtirok: Talabalarning ijtimoiy faolligi oshadi, real hayotdagi fuqarolik mas'uliyatini his etadi.
 - Axborot texnologiyalaridan foydalanish: Vatanparvarlik mavzusida film va hujjatli lavhalar tahlili, milliy g'oya va mafkura darslarida interaktiv platformalardan foydalanish.
- Pedagogik jarayonda metodlarning integratsiyasi
- Samarali natijaga erishish uchun yuqoridagi metodlar yagona tizimda, bosqichma-bosqich amalga oshirilishi kerak. Jumladan:
- Boshlang'ich bosqichda – nazariy tushunchalar, milliy g'oya asoslari o'rgatiladi.
 - O'rta bosqichda – amaliy topshiriqlar, loyihalar, bahslar orqali mustahkamlash amalga oshiriladi.
 - Yakuniy bosqichda – o'z mustaqil fikri, fuqarolik qarashini shakllantirgan shaxs sifatida namoyon bo'lish imkoniyati yaratiladi.

Xulosa

Talabalarda fuqarolik pozitsiyasi va vatanparvarlik ongini shakllantirish – mustaqil O'zbekiston taraqqiyotining poydevoridir. Bu yo'lda zamonaviy, interaktiv va amaliyotga yo'naltirilgan metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Oliy ta'lim muassasalarida mazkur yo'nalishda tizimli va metodik ish olib borilsa, har tomonlama yetuk, jamiyat oldidagi burchini anglaydigan, Vatanga fidoyi mutaxassislar yetishib chiqadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch." – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
3. Raximov A. "Milliy g'oya va vatanparvarlik tarbiyasi." – T.: O'zbekiston, 2019.
4. To'xtasinov B. "Talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishda pedagogik yondashuvlar." // Pedagogika va psixologiya jurnali, 2021.
5. Akbarovna, I. S. (2024). PEDAGOGIK MAHORAT ASOSLARINI O'ZLASHTIRISH. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 888-893.
6. Akbarovna, I. S. (2024). THE IMPORTANCE OF FORMING MATHEMATICAL CONCEPTS. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 912-917.
7. Akbarovna, I. S. (2024). EMOTSIYALARNI TANISH, IFODALASH VA BOSHQARISH USULLARI. Science, education, innovation: modern tasks and prospects, 1(3), 20-25.

Date: 17th June-2025

8. Ikromova, S. A. (2024). YOSHLAR VA PSIXOLOGIK KRIZISLAR. Methods of applying innovative and digital technologies in the educational system, 1(2), 283-288.

